

VTH-Jaarverslag 2024 Gemeente Cranendonck

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving gemeente Cranendonck
Vastgesteld op 29 april 2025 door het college van burgemeester en wethouders

1. Inleiding

Voor u ligt het VTH-Jaarverslag 2024 van de gemeente Cranendonck (hierna: jaarverslag). Op grond van artikel 13.11 Omgevingsbesluit is het verplicht een jaarverslag op te stellen. In het jaarverslag wordt gerapporteerd over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelen van de in het Vergunningen, Toezicht en Handhaving Uitvoeringsprogramma 2024 van de gemeente Cranendonck (afgekort en hierna: VTH-Uitvoeringsprogramma 2024). De invulling hiervan is gebaseerd op de keuzes en prioriteiten zoals vastgesteld in het vergunningen-, toezichts- en handhavingsbeleid 2024-2027 van de gemeente Cranendonck (hierna: VTH-Beleidsplan).

Het VTH-Beleidsplan is op 12 december 2023 door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Cranendonck (hierna: het college) vastgesteld. De gemeenteraad van de gemeente Cranendonck heeft op 19 december 2023 kennisgenomen van het VTH-Beleidsplanbeleid. Op 19 december 2023 is het beleid aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant. Het VTH-Beleidsplan omvat het kader voor de invullingen van de gemeentelijke taken op het gebied van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (hierna: VTH) in brede zin.

Het Omgevingsbesluit regelt dat het college ieder jaar bepaalt op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan dit beleid. Het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 is op 23 januari 2024 vastgesteld en is gebaseerd op het VTH-Beleidsplan. Het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 omvat onder andere de prioriteringen (en daarmee de werkzaamheden), de middelen en de formatie voor VTH.

Dit jaarverslag geeft weer op welke wijze de gemeente Cranendonck in 2024 uitvoering heeft gegeven aan het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 (met inachtneming van het VTH-Beleidsplan). In dit jaarverslag is opgenomen wat de resultaten zijn van de vergunningverlening en de uitgevoerde toezichts- en handhavingsacties in 2024.

Kortom, welke taken hebben de medewerkers VTH in 2024 uitgevoerd en in welke omvang hebben zij dat gedaan. Volgens de wettelijk voorgeschreven wijze wordt dit jaarverslag aangeboden aan de gemeenteraad.

In hoofdstuk 2 van dit jaarverslag leest u de beschikbaarheid van zowel de capaciteit als de financiële middelen voor VTH. Hoofdstuk 3 betreft de kwaliteitscriteria. In hoofdstuk 4 zijn de gegevens van de monitoring van de VTH-taken in 2024 evenals een toelichting op het gerealiseerd niveau te vinden. In hoofdstuk 5 wordt afgesloten met een conclusie.

2. Middelen

Voor de uitvoering van de taken worden middelen ingezet in de vorm van personeel en financiën. Door prioritering worden de beschikbare middelen op een slimme manier ingezet. Taken met een hoge prioriteit worden uitgebreid behandeld, taken met een lage prioriteit worden op lager niveau uitgevoerd. In dit hoofdstuk wordt inzichtelijk gemaakt welke middelen beschikbaar waren voor VTH in 2024.

2.1 Personele middelen

In het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 is in hoofdstuk 3 inzichtelijk gemaakt welke capaciteit de Gemeente Cranendonck beschikbaar heeft gesteld voor VTH in 2024. In onderstaande tabel is dit weergegeven.

	Vaste capaciteit	Flexibele inzet	Capaciteit totaal
Vergunningverlening omgevingsvergunning en ondersteuning	2,78**	1,2	3,98
Vergunningverlening APV & bijzondere wetten	1,53	1,0	2,53
Juridische capaciteit vergunningen (VTH)	1,0	0,0	1,0
Toezicht	4,0	2,0	6,0
Juridische capaciteit handhaving	3,0	0,0	3,0

<i>Teamleider Dommelstroom Interventieteam</i>	0,0	0,18	0,18
<i>Administratie VTH</i>	1,78	0,0	1,78
Capaciteit totaal*	14,09	4,38	18,47

* *Het betreft capaciteit c.q. formatie. Daadwerkelijke inzetbaarheid kan anders zijn (door bijv. ziekte).*

** *Vanwege zwangerschapsverlof van halverwege juli tot en met december 2024 is 1 Fte vervanging door middel van inhuur.*

Naast de bovenstaande FTE in de tabellen worden ook taken uitgevoerd door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (hierna: Odzob) en de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO). Het betreft een flexibele inzet die wordt ingezet afhankelijk van het aantal meldingen, klachten en aanvragen.

2.2 Financiële middelen

In het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 wordt in paragraaf 2.6 uitgebreid stilgestaan bij de financiële middelen. Voor de uitvoering van de reguliere taken die in het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 zijn opgenomen, zijn de financiële middelen geborgd.

In de begroting van 2024 zijn financiële middelen opgenomen voor de uitvoering van het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024. Deze middelen worden onder andere gebruikt om specialismen in te huren.

De wettelijke basistaken op het gebied van milieu zijn verplicht uitbesteed aan de Odzob. Naast basistaken voert de Odzob ook verzoektaken uit op het gebied van VTH, bijvoorbeeld het beoordelen van en handhaven naar aanleiding van meldingen. Met deze taken is in de begroting rekening gehouden.

Taken op het gebied van de brandveiligheid worden verricht door de VRBZO.

Daarnaast zijn er taken uitbesteed, omdat de daarmee gepaard gaande werkvoorraad voor de gemeente Cranendonck te klein is om hiervoor specialisten in vaste dienst te nemen. Hieronder vallen bijvoorbeeld de constructeur en de bodemadviseur.

De hiervoor benodigde financiële middelen zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting 2024 en de verantwoording vindt plaats middels de jaarrekening.

In 2024 speelde de overlast(beleving) gerelateerd aan de opvanglocatie van het COA in Budel een belangrijke rol voor Toezicht (en Handhaving). In totaliteit hadden we vier boa's in dienst, waarvan twee gefinancierd door SPUK gelden en twee tijdelijke inhuurkrachten die zich specifiek bezighouden met de aanpak van overlast gerelateerd aan deze opvanglocatie.

3. Kwaliteitscriteria

In 2015 kwamen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg met een uniforme modelverordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht. Deze uniforme modelverordening werd opgesteld omdat gemeenten, provincies en de gemeenschappelijke diensten zich voor een gezamenlijke opgave gesteld zagen. De opgave was om in landelijk verband de kwaliteit van de uitvoering en handhaving te bevorderen, te borgen en te beoordelen bij de gedeelde zorg voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

De grondslag van deze verordening werd destijds opgenomen in de artikelen 5.4 en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo). Sindsdien zijn de kwaliteitscriteria 2.1, en later per 15 april 2022, kwaliteitscriteria 2.3, voor de uitvoering van de Wabo ontwikkeld en beschikbaar gesteld in brede samenwerking tussen bevoegde gezagen. Het uitgangspunt voor de kwaliteitsbevordering is de in landelijke samenwerking opgestelde kwaliteitscriteria 2.3, die op basis van technische en maatschappelijke ontwikkelingen met betrokken partijen in landelijke afstemming zijn aangepast.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de Wabo als grondslag voor de verordening vervallen. Hierdoor moest er een nieuwe verordening worden vastgesteld (met de artikelen 18.20 en 18.23 van de Omgevingswet als grondslag).

Hiertoe is de 'Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht gemeente Cranendonck 2023' vastgesteld, welke per 1 januari 2024 in werking is getreden.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe de gemeente Cranendonck aan de kwaliteitscriteria uit haar verordening voldoet.

3.1. Doel kwaliteitscriteria

De kwaliteitscriteria zijn opgesteld om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) binnen het Omgevingsrecht door gemeenten, provincies en omgevingsdiensten verder te professionaliseren en de kwaliteit binnen deze organisaties te waarborgen. Ze hebben betrekking op het proces, de inhoud en de kritieke massa. Door te voldoen aan deze criteria kan het bevoegd gezag de gewenste kwaliteit en continuïteit in de uitvoering van de VTH-taken garanderen. De criteria maken duidelijk welk kwaliteitsniveau burgers, bedrijven, instellingen én overheden – zowel als samenwerkingspartners als opdrachtgevers – mogen verwachten. Ze zijn op verschillende niveaus uitgewerkt: deels richten ze zich op de organisatie als geheel, deels op de individuele medewerkers.

3.2. Criteria kritieke massa en invulling

Het leveren van een zo goed mogelijk product vormt de basis van kwaliteit. Dit vraagt in de eerste plaats om vakmanschap. De kwaliteitscriteria voor kritieke massa richten zich op dit vakmanschap, uitgedrukt in termen van voldoende opleiding, ervaring, kennis en het structureel onderhouden en borgen daarvan. Organisaties en medewerkers die aan deze criteria voldoen, moeten in staat zijn om producten van de gewenste kwaliteit te leveren.

De criteria voor kritieke massa bieden daarmee handvatten om te beoordelen of een organisatie en haar medewerkers in principe toegerust zijn om de taken en bijbehorende operationele werkzaamheden uit te voeren, op basis van de minimaal vereiste deskundigheid én de borging van continuïteit in de uitvoering.

Vanwege de omvang van de gemeente Cranendonck is het niet altijd mogelijk zelfstandig aan de eisen te voldoen. Op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en juridische aspecten met betrekking tot bouwen en ruimtelijke ontwikkeling, wordt samengewerkt met de gemeenten Heeze-Leende en Valkenswaard (Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2-gemeenten).

Deze samenwerking vindt plaats op verschillende manieren. Zo is er onderling overleg over casussen en worden de werkprocessen waar mogelijk op elkaar afgestemd. Daarnaast is er iedere twee weken een Key-user overleg voor de vakapplicatie Powerbrowser. Daarnaast wordt geleerd van de werkwijzen waarop bij de andere gemeenten wordt gewerkt. Mede door de samenwerking met de A2-gemeenten voldoet de gemeente Cranendonck aan de kwaliteitscriteria.

3.3. Deskundigheidsgebieden kwaliteitscriteria: uitbesteden of niet

Bepaalde activiteiten binnen de verschillende deskundigheidsgebieden kunnen in sommige gevallen worden uitbesteed, terwijl andere juist binnen de overheid moeten worden uitgevoerd.

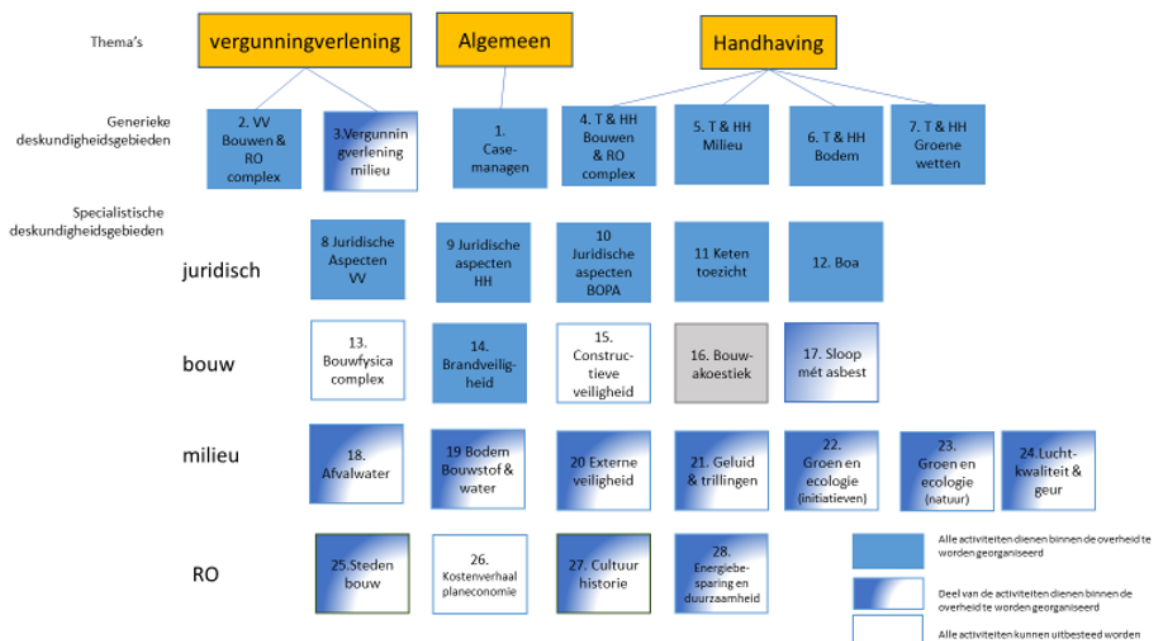
De mogelijkheid tot uitbesteden is dus per activiteit binnen elk deskundigheidsgebied gespecificeerd. Wanneer de benodigde deskundigheid voor een activiteit redelijkerwijs alleen te vinden is bij gespecialiseerde bureaus, bestaat de mogelijkheid om deze werkzaamheden extern onder te brengen. Tegelijkertijd geldt dat bepaalde activiteiten of deskundigheden binnen de eigen organisatie van de overheid belegd moeten zijn.

In totaal zijn er 28 deskundigheidsgebieden.

De kwaliteitscriteria beschrijven per deskundigheidsgebied:

- Welke taken het betreft;
- Of de taak door de overheid moet worden uitgevoerd (incl. Gemeenschappelijke regelingen) en welke eisen worden gesteld aan het uitbesteden;
- De vereiste basisopleiding en aanvullende opleiding van de medewerkers die de taken uitvoeren;
- De vereiste werkervaring van de medewerkers die de taken uitvoeren;
- De aanvullende kennis waarover de medewerkers moeten beschikken;
- De tijdsbesteding van de medewerkers aan de betreffende taken (frequentie);
- De eis aan de organisatie dat er minimaal twee medewerkers per deskundigheidsgebied moeten zijn.

In de tabel hieronder (afbeelding 1) is bij de beschrijving van de deskundigheden per activiteit aangegeven of deze intern moet worden uitgevoerd of eventueel kan worden uitbesteed aan marktpartijen.

Afbeelding 1: deskundigheidsgebieden kwaliteitscriteria

3.4. Voldoen aan deskundigheidsgebieden kwaliteitscriteria

Hierna volgt, met inachtneming van alle deskundigheidsgebieden, hoe we als gemeente voldoen.

Deskundigheidsgebieden waaraan wij voldoen

Vanwege de omvang van de gemeente Cranendonck, wordt op een beperkt aantal deskundigheidsgebieden individueel voldaan. De werkvoorraad is niet groot genoeg om op ieder deskundigheidsgebied twee medewerkers in dienst te hebben die voldoen aan het frequentie criterium; tijdsbesteding aan de betreffende taken. De gemeente voldoet individueel aan de kwaliteitscriteria op de volgende deskundigheidsgebieden:

1. Casemanager
2. Vergunningverlening Omgevingswet (voorheen bouw en RO)
9. Behandelen juridische aspecten handhaving
10. Behandelen juridische aspecten BOPA (voorheen RO)
28. Energiebesparing en duurzaamheid

Deskundigheidsgebieden waaraan wij voldoen met de A2-gemeenten

Op de volgende deskundigheidsgebieden voldoen wij niet individueel, maar voldoen wij samen met de gemeenten Valkenswaard en Heeze-Leende. Dit betreffen de volgende deskundigheidsgebieden:

4. Toezicht en handhaving Omgevingswet (voorheen bouwen en RO)
8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening

De samenwerking met de A2-gemeenten is een 'low profile' samenwerking die niet is ingebracht in de gemeenschappelijke regeling. Overeenkomstig de uitgangspunten van de kwaliteitscriteria is de samenwerking gericht op:

- Het delen van kennis en daardoor verhogen van de kwaliteit van het werk. Hiervoor wisselen de medewerkers van de drie gemeenten periodiek kennis en ervaring uit;
- Het verlagen van de kwetsbaarheid. De gemeenten behouden in beginsel ieder hun eigen werkvoorraad maar hebben afspraken gemaakt over het tijdelijk en incidenteel overnemen van werk in noodgevallen. Om te borgen dat medewerkers elkaars werk kunnen overnemen in geval van nood, wordt er periodiek samengewerkt om elkaars processen te beheersen. Dit wordt gecombineerd met de kennisuitwisseling zoals hierboven genoemd. In 2018 is ook gestart met het fysiek werken op de verschillende locaties om zo ook de plaatselijke (werk)omstandigheden te kennen.

Deskundigheidsgebieden die gedeeltelijk zijn belegd bij marktpartijen

Voor een aantal deskundigheidsgebieden is het toegestaan om deze te beleggen bij één of meerdere marktpartijen die voldoen aan de kwaliteitscriteria. De gemeente Cranendonck heeft de volgende deskundigheidsgebieden geheel of gedeeltelijk bij een dergelijke marktpartij belegd:

13. Bouwfysica

15. Constructieve veiligheid *
25. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte **
26. Kostenverhaal en planeconomie

* *Het uitbesteden aan een marktpartij van deze taken is toegestaan, mits de gemeente voldoet aan de criteria bij deskundigheidsgebied 2 en 4 (waaraan wordt voldaan in Cranendonck).*

** *Deze taken worden slechts bij een marktpartij belegd voor zover dat volgens de kwaliteitscriteria is toegestaan. Voor de overige taken voldoet de gemeente Cranendonck zelf.*

Deskundigheidsgebieden waaraan wij voldoen met de Odzob /VRBZO/ODBN

Een aantal taken hebben wij geheel of gedeeltelijk bij de Odzob, VRBZO of ODBN (omgevingsdienst Brabant Noord) belegd. We zijn verplicht om zogenaamde basistaken bij de Odzob en ODBN te beleggen. Deze partijen voldoen aan de kwaliteitscriteria die gelden voor de deskundigheidsgebieden die zij voor de deelnemende gemeenten uitvoeren.

De volgende deskundigheidsgebieden zijn bij de Odzob belegd:

3. Vergunningverlening milieu (Bal en Omgevingsplan)
5. Toezicht en handhaving milieu
6. Toezicht en handhaving bodem
11. Ketentoezicht
12. Buitengewone opsporing natuur, milieu en fysieke leefomgeving
16. Bouwakoestiek*
17. Sloop en asbest (voor zover geen basistaak betreft) **
18. Afvalwater
19. Bodem, bouwstof en water
20. Externe veiligheid
21. Geluid en trillingen
22. Groen en ecologie (als onderdeel beoordeling initiatieven)
24. Luchtkwaliteit en geur
27. Cultuurhistorie***

* *Werkzaamheden op het gebied van bouwakoestiek worden doorgaans door de vergunningverleners bouwen en RO getoetst en kunnen in complexere gevallen aan de Odzob worden voorgelegd.*

** *Toezicht op asbestverwijdering bij bedrijven is een basistaak die wij verplicht bij de Odzob moeten beleggen.*

*** *Sinds 1 oktober 2023 is een medewerker binnen de gemeente het eerste contactpersoon. Deze stemt vervolgens met de Odzob af wie wat doet.*

De volgende deskundigheidsgebieden zijn bij de ODBN belegd:

7. Toezicht en handhaving groene wetten
23. Groen en ecologie (vergunningverlening)

Het volgende deskundigheidsgebied is bij de VRBZO belegd:

14. Brandveiligheid

4. Monitoring

In de monitoring is een splitsing gemaakt werkzaamheden uitgevoerd binnen onze gemeentelijke organisatie én werkzaamheden uitgevoerd door onze samenwerkingspartners. Bij de werkzaamheden uitgevoerd door de gemeentelijke organisatie is een splitsing gemaakt tussen twee kolommen: "Verwachte werkzaamheden" en "Gerealiseerd 2024". De kolom 'Verwachte werkzaamheden' komt uit het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 en geeft een schatting van het aantal taken of controles dat in 2024 kunnen worden uitgevoerd. De kolom 'Gerealiseerd 2024' toont het daadwerkelijke aantal uitgevoerde taken in dat jaar. In de toelichting worden de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden in 2024 toegelicht, al dan niet in vergelijking met de geplande werkzaamheden uit het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024.

De door de samenwerkingspartners uitgevoerde werkzaamheden ('Gerealiseerd 2024') worden voorgaand door de eerdere planning voor 2024, zodat hierin ook een vergelijk mogelijk is. Daarnaast is in bijlage 1 de jaarrapportage van de Odzob opgenomen. Een overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden van de VRBZO is opgenomen in bijlage 2.

Alle cijfers worden gepresenteerd in termen van het aantal producten of controles die zijn uitgevoerd.

In lijn met een eerdere aanbeveling wordt dit hoofdstuk afgesloten met een separate toelichting ten aanzien van cultureel erfgoed.

4.1. Gemeentelijke organisatie

Toezicht WKB	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
Activiteit		
<i>Informatiemoment start bouw</i>	220	0
<i>Informatiemoment bouw gereed</i>	220	0
<i>Startmelding</i>	100	0
<i>Gereedmelding</i>	100	0
Totaal	640	0

Toelichting realisatie 2024 Zoals in het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 eerder opgenomen, blijkt nu, gelet op de realisatie, dat een inschatting van deze werkzaamheden erg lastig was. We hebben in 2024 nog geen meldingen betreffende WKB binnengekregen. Desondanks hebben we onze lijn wel doorgezet ten aanzien van voorbereidingen voor het moment dat we wel aan de slag gaan met WKB-gerelateerde werkzaamheden. Beschikbare middelen Voor programmatisch toezicht zijn uren beschikbaar binnen de formatie VTH. Bestede middelen N.v.t.

Toezicht Bouwen

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
<i>Controle op omgevingsvergunningen</i>	200	186
<i>Controle op Wkb-meldingen</i>	30	0
<i>Toezicht op Bbl</i>	90	53
<i>Toezicht brandveiligheid</i>	2	7
<i>Toezicht bouwen zonder vergunning</i>	30	35
<i>Toezicht BAG</i>	15	2
<i>Toezicht WOZ</i>	300	191
Totaal	667	474

Toelichting realisatie 2024 De planning voor 2024 was om onder andere te controleren op bouwactiviteiten zonder vergunning, verleende vergunningen en vergunningvrije bouw op basis van klachten, meldingen en eigen constateringen. Verleende vergunningen zijn gecontroleerd op basis van de toetsingsniveaus in het VTH-Beleidsplan. In de toetsingsniveaus is bepaald op welk niveau en met welke intensiteit de bouwwerken worden gecontroleerd. Bij vergunningvrije bouw is met name reactief gecontroleerd en vinden controles op hoofdlijnen plaats. Toezicht vindt met name buiten plaats. Dit om ter plaatse de situatie te bekijken, om ambtshalve constateringen te kunnen doen en het signaal af te geven richting de inwoners dat er toezicht wordt gehouden in de gehele gemeente. Vanwege de grote diversiteit en omvang van de taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen we met de beschikbare capaciteit niet alle zaken (tegelijk) aanpakken. Verspreid over de tijd moeten daarom keuzes gemaakt worden. Om die reden zijn (door middel van een risicoanalyse) per thema waarbinnen toezicht en handhaving een rol speelt, risico's in kaart gebracht. De risico's bepalen voor een groot deel de bestuurlijke prioriteit. In het VTH-Beleidsplan is aangegeven welke prioriteit wordt gegeven aan de verschillende thema's.

Beschikbare middelen

Voor programmatisch toezicht op bouwen zijn uren beschikbaar binnen de formatie VTH.

Bestede middelen

Uren binnen de formatie van VTH. Toezicht op sloopmeldingen op basis van Odzob.

Toezicht Ruimtelijke Ordening	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
Activiteit		
Controle op strijdig gebruik door bedrijven	7	3
Controle op bewoning in strijd met het Omgevingsplan	10	6
Controle op strijdig gebruik door particulieren	50	24
Controle op Bopa's	40	0
Controle op Opa's voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden zonder vergunning	2	5
Opa's voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden	2	1
Klachtenafhandeling	100	78
Totaal	211	117

Toelichting realisatie 2024

De cijfers die zijn gepresenteerd, geven inzicht in de uitvoering van de toezichtactiviteiten op het gebied van Ruimtelijke Ordening voor het jaar 2024. De activiteiten zijn verdeeld over verschillende categorieën, waarbij er een duidelijk verschil te zien is tussen de verwachte en gerealiseerde werkzaamheden. De voornaamste verschillen worden hieronder toegelicht.:

Controle op strijdig gebruik door particulieren: dit was een van de grotere categorieën, met 50 verwachte controles. In 2024 zijn er 24 controles uitgevoerd, wat relatief minder is dan de prognose. Dit komt voornamelijk doordat er minder meldingen met betrekking tot dit onderwerp zijn ingediend.

Controle op Bopa's: voor Bopa's was er een verwachting van 40 controles, maar er is geen enkele controle uitgevoerd. Dit komt voort uit het feit dat in 2024 nog veel vergunningen werden verleend op basis van de Wabo en nog niet onder de omgevingswet. Veel initiatiefnemers hebben eind 2023 nog een aanvraag ingediend of een verzoek om het bestemmingsplan te wijzigen doorlopen. Controle op Wabo vergunningen heeft wel plaatsgevonden, maar komt niet in het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 en is om die reden hierboven ook niet opgenomen in bovenstaande tabel.

Klachtenafhandeling: de afhandeling van klachten is altijd een belangrijk onderdeel van toezicht. Er werd een totaal van 100 klachten verwacht. Daadwerkelijk zijn er 78 klachten behandeld. Voorgaande komt voort uit een beperkter aantal klachten.

Beschikbare middelen

Voor programmatisch toezicht op ruimtelijke ordening zijn uren beschikbaar binnen de formatie VTH.

Bestede middelen

Uren binnen de formatie van VTH.

Toezicht Openbare Ruimte

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
Behandeling klachten/meldingen	320	495
Controle afval/vuilnis (inclusief dumpingen)	50	72
Controle loslopende honden/Hondenpoep	15	10
Controle parkeren	300	250
Controle reclame	3	2

<i>Controle evenementen</i>	13	8
<i>Controle overige APV/omgeving/overlast</i>	20	3
<i>Ondermijnende criminaliteit</i>	35	7*
Totaal	756	847

* Deelgenomen aan drie actiedagen waarbij meerdere adressen zijn bezocht. Bij een actieweek zijn tientallen garageboxen bezocht.

Toelichting realisatie 2024 Inwoners verwachten op het gebied van de openbare ruimte een actieve rol van de gemeente. De controles 'op straat' zijn van groot belang om de leefbaarheid en de veiligheid binnen een gemeente goed te houden. De toezichthouders hebben veel contact met de inwoners. Er worden veelal controles uitgevoerd naar aanleiding van verzoeken om handhaving, klachten en meldingen, evenementen, APV/omgeving/overlast, afval/vuilnis en controles tijdens actiedagen van het Dommelstroom Interventieteam (hierna: DIT). De behandeling van klachten en meldingen was de meest voorkomende activiteit, met een aanzienlijke toename van het verwachte aantal (320) naar het gerealiseerde aantal (495). Voorgaande toename lijkt voort te komen uit het feit dat er meer zaken in openbare ruimte meldingswaardig bleken evenals dat het eenvoudiger is geworden om dergelijke meldingen in te dienen. Vanwege de grote diversiteit en omvang van de taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen we met de beschikbare capaciteit niet alle zaken (tegelijk) aanpakken. Verspreid over de tijd moeten daarom keuzes gemaakt worden. Om die reden zijn (door middel van een risicoanalyse) per thema waarbinnen toezicht en handhaving een rol speelt, risico's in kaart gebracht. De risico's bepalen voor een groot deel de bestuurlijke prioriteit. In het VTH-Beleidsplan is aangegeven welke prioriteit wordt gegeven aan de verschillende thema's. Beschikbare middelen Voor programmatisch toezicht op de openbare ruimte zijn uren beschikbaar binnen de formatie VTH. Bestede middelen Uren binnen de formatie van VTH.

Toezicht Alcoholwet

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
<i>Controle vergunning Alcoholwet</i>	5	8
<i>Controle inrichtingseisen Alcoholwet</i>	5	4
<i>Controle paracommercie</i>	3	2
<i>Controle schenken onder 18</i>	13	15
Totaal	26	29

Toelichting realisatie 2024 In 2024 werd er toezicht gehouden op de naleving van de Alcoholwet om ervoor te zorgen dat de verkoop en verstrekking van alcohol op een verantwoorde en wettige manier plaatsvond. De meeste afwijkingen waren te vinden in de controles op alcoholvergunningen en het schenken van alcohol aan minderjarigen. Het toezicht in dit gebied is effectief uitgevoerd, met een sterke focus op het naleven van de wet ter bescherming van jongeren en het handhaven van de juiste vergunningen en inrichtingseisen. Beschikbare middelen Voor programmatisch toezicht op de Alcoholwet zijn uren beschikbaar binnen de formatie VTH. Bestede middelen Uren binnen de formatie van VTH.

Toezicht gezamenlijke vreemdelingenlocatie GVL en GVL-gerelateerd

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
<i>Toezicht GVL</i>	400	625
Totaal	400	625

Toelichting realisatie 2024

In 2024 was er intensief toezicht op de Gezamenlijke Vreemdelingen Locatie (GVL), een belangrijke taak binnen het migratie- en vreemdelingenbeleid. Het toezicht had betrekking op verschillende activiteiten met betrekking tot de locatie en de bewoners van de GVL.

Er werden oorspronkelijk 400 controles verwacht, maar het daadwerkelijke aantal uitgevoerde controles bedraagt 625. Deze aanzienlijke stijging wijst op de veel grotere werkbelasting dan aanvankelijk ingeschat. Dit komt voort uit het verzoek van verschillende ketenpartners in 2024 om meer controles uit te voeren. Hieraan is gehoor gegeven in heel 2024 en verklaart de stijging.

Beschikbare middelen

Voor programmatisch toezicht op de GVL zijn uren beschikbaar binnen de formatie VTH. Zo hadden we eigen boa's beschikbaar.

Bestede middelen

Uren binnen de formatie van VTH.

Handhaving industrieterreinen

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
<i>Op basis van projectplan: RO-capaciteit</i>	0	0
<i>Op basis van projectplan: juridische capaciteit</i>	0	0
Totaal	0	0

Toelichting realisatie 2024

In het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 is, onder verwijzing naar het VTH-Beleidsplan, aangegeven dat enkele projecten wenselijk zijn. Een daarvan betreft de inventarisatie van industrieterreinen. Aangegeven is dat hiervoor samenwerking nodig is tussen de collega's van Veiligheid, politie en overige ketenpartners. Afhankelijk van de beschikbare capaciteit van alle partners voor de voorbereiding en de juridische afwikkeling van de daaruit voortvloeiende werkzaamheden zou dit project in 2024 worden gestart.

In 2024 zijn vier locaties bezocht op het industrieterrein Rondven in Maarheeze. De controles op het industrieterrein zijn uitgevoerd in het kader van een actieweek van het DIT. Er is daartegen geen projectplan opgesteld zoals bovenstaand in de tabel is benoemd, vandaar dat de cijfers op 0 uitkomen.

Beschikbare middelen

Voor deze vorm van handhaving zijn uren beschikbaar binnen de formatie VTH.

Bestede middelen

Uren binnen de formatie van VTH en overige middelen binnen bestaand budget.

Handhaving

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
<i>Aanschrijvingen/waarschuwingen</i>	40	60
<i>Voornemen afwijzing/LOD/LOB/invordering</i>	35	36
<i>Besluit afwijzing/LOD/LOB/invordering</i>	30	44

Bezwaar LOD/LOB/invordering	15	5
Voorlopige voorziening LOD/LOB/invordering	5	0
Beroep LOD/LOB/invordering	10	0
Hoger beroep LOB/LOD/invordering	5	1
Wet Damocles voornemen LOB	10	8
Wet Damocles besluit LOB	10	5
Wet Damocles (administratieve afwikkeling)	10	8
Wet Damocles bezwaar	5	3
Wet Damocles voorlopige voorziening	3	1
Wet Damocles beroep	3	1
Wet Damocles hoger beroep	1	0
Woo-verzoeken (incl. bezwaar/beroep)	5	8
Aanmaning*	-	4
Totaal	187	184**

* Categorie is niet opgenomen in het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024.

** Gesprekken die worden gevoerd met inwoners, telefoongesprekken, informatieverzoeken, beslissingen op bezwaar, administratieve werkzaamheden, aanwijzingsbesluiten, noodverordeningen etc. worden niet opgenomen in dit overzicht, maar nemen wel de nodige uren in beslag. In het vervolg worden voornoemde categorieën zowel opgenomen in het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024 als in het jaarverslag om dit meer duiding te geven. Nu deze zaken voornamelijk administratief van aard zijn, is dit geen reden tot aanpassing van het VTH-Uitvoeringsprogramma 2024.

Toelichting realisatie 2024

Handhavingstrajecten worden opgestart naar aanleiding van handhavingsverzoeken, klachten en meldingen. Handhavingsverzoeken dienen op grond van het VTH-Beleidsplan altijd opgepakt te worden. Hoog geprioriteerde of bestuurlijk/politiek gevoelige zaken worden ambtshalve opgepakt. Damocleszaken dienen ook te allen tijde opgepakt te worden.

In de praktijk blijkt het aantal juridische procedures erg lastig in te schatten mede als gevolg van onverwachte ontwikkelingen. Het mag vanzelfsprekend zijn dat in procedures van bezwaar en (hoger) beroep geen keuzes kunnen worden gemaakt.

In 2024 zijn er 19 handhavingsverzoeken ingediend. De overige handhavingszaken zijn opgepakt naar aanleiding van meldingen, naar aanleiding van actiedagen van het DIT of ambtshalve.

Vanuit het DIT worden jaarlijks vier actieweken georganiseerd. In 2024 is deelgenomen aan drie actieweken, namelijk met betrekking tot het buitengebied, bedrijventerrein en garageboxen.

Aan de actieweek inzake (illegale) bewoning door arbeidsmigranten/arbeidsuitbuiting heeft de gemeente niet deelgenomen, omdat deze controles in 2024 binnen de reguliere controles en capaciteit zijn uitgevoerd.

De taken van handhaving zijn uitgevoerd op grond van de prioritering van het VTH-Beleidsplan.

Beschikbare middelen

Uren binnen de formatie van VTH en beperkt budget voor inhuur

Bestede middelen

Uren binnen de formatie van VTH en overige middelen binnen bestaand budget.

Adrescontroles

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
Adrescontroles en opstellen rapportages	40	53

Toelichting realisatie 2024

In 2024 werden er adrescontroles uitgevoerd, waarbij werd gecontroleerd of personen op de juiste adressen verbleven en of de geregistreerde gegevens klopten. Daarnaast werden er rapportages opgesteld over de bevindingen van deze controles.

We hadden signalen dat er illegale bewoning en kamerverhuur was in de gemeente. Hierdoor hebben we in 2024 ingezet op extra controles om een gelijk speelveld voor alle locaties te creëren.

Uit de controles is gebleken dat er inderdaad sprake was van illegale bewoning / kamerverhuur waardoor er diverse vergunningen zijn ingediend. Hierdoor hebben we ook extra hercontroles uitgevoerd.

Beschikbare middelen

Formatie VTH en capaciteit bij Burgerzaken.

Bestede middelen

Uren binnen de formatie van VTH en overige middelen binnen bestaand budget.

Vergunningverlening

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
<i>Balieafspraken + informatieverzoeken</i>	250	400
<i>Conceptverzoek</i>	10	0*
<i>Idee verkennen</i>	20	53
<i>Omgevingsvergunning technische toets</i>	18	23
<i>Omgevingsvergunning Opa</i>	152	49
<i>Omgevingsvergunning Bopa</i>	41	11
<i>Omgevingsvergunning overige activiteiten</i>	34	144*
<i>Mer-procedure</i>	0	0
<i>Intrekkingen</i>	4	2
<i>Vergunning brandveilig gebruik</i>	4	23**
<i>Oplegging maatwerkvoorschriften</i>	5	0
<i>Verklaring vergunningvrij bouwen</i>	10	0***
<i>Woo-verzoek</i>	5	2
<i>Adviesverzoeken</i>	5	6
<i>Verwerken gegevens Odzob</i>	200	448
Totaal	758	1.161

* dit zijn ook vergunningen die zijn ingediend onder de Wabo .

** waarvan 19 meldingen.

*** in 2024 is geen gebruik gemaakt van deze activiteiten.

Toelichting realisatie 2024

De Omgevingswet is in 2024 in werking getreden. Omdat initiatiefnemers en adviseurs nog bekend waren met de regels zoals deze van toepassing waren onder de Wabo zijn er nog zeer veel aanvragen ingediend in december 2023. Deze vergunningaanvragen moesten beoordeeld worden onder de oude (Wabo) regelgeving. Vanwege de grote hoeveelheid aanvragen heeft het enige tijd geduurd voordat deze aanvragen allemaal behandeld konden worden. Hierover zijn afspraken gemaakt met de adviseurs die de aanvragen hebben ingediend. De boeg golf voor vergunningen is in de loop van 2024 grotendeels weggewerkt. Hiervoor is extra capaciteit ingehuurd. Daarnaast zijn we gestart met het behandelen van aanvragen onder de Omgevingswet. We zien dat deze aanvragen in een vergelijkbaar tempo als in voorgaande jaren binnenkomen.

Beschikbare middelen

Uren binnen de formatie van VTH en beperkt budget voor inhuur.

Bestede middelen

Uren binnen de formatie van VTH en overige middelen binnen bestaand budget.

Juridische capaciteit vergunningen

Activiteit	Verwachte werkzaamheden	Gerealiseerd 2024
Bezwaar vergunning	25	19
Voorlopige voorziening vergunning	10	1
Beroep vergunning rechtstreeks	5	3
Beroep vergunning na bezwaar	10	2
Hoger beroep vergunning	5	2
Woo-verzoeken	5	0
Totaal	60	27

Toelichting realisatie 2024 De Omgevingswet is in 2024 in werking getreden. Omdat initiatiefnemers en adviseurs nog bekend waren met de regels zoals deze van toepassing waren onder de Wabo zijn er nog zeer veel aanvragen ingediend in december 2023, zoals hiervoor ook opgenomen is. Gelet op vorenstaande was de verwachting dat er door het hoge aantal aanvragen ook meer procedures zouden volgen. Dit bleef echter uit en beperkt tot de hierboven opgenomen aantallen. Het eerdere doel voor 2024 om alle bezwaren, beroepen en voorlopige voorzieningen tijdig te behandelen is bereikt. Hoewel de trend, dat er minder procedures gevoerd worden, doorgezet lijkt te worden, constateren we wel dat men volhardt in procedures. Deze juridische procedures worden dan vaak ook omvangrijker en duren langer voort. Beschikbare middelen Uren binnen de formatie van VTH. Bestede middelen Uren binnen de formatie van VTH.

4.2. Samenwerkingspartners **Brandveiligheid (VRBZO)**

Gepland voor 2024 In samenspraak met de VRBZO is een controleprogramma opgesteld. Afhankelijk van de risico-inschatting ligt de nadruk van de controles op zorginstellingen, kinderopvang en kamerverhuur. Tijdelijke gebruiksvergunningen worden gecontroleerd bij de evenementenvergunning. Bij grote evenementen wordt altijd gecontroleerd en bij middelgrote evenementen wordt steekproefsgewijs gecontroleerd. Daarnaast wordt er gecontroleerd als er sprake is van een grote tent of als er anderszins een groter risico op brand bestaat. Ten opzichte van eerdere jaren zijn de verschillen beperkt. Beschikbare middelen Voor de controles door de VRBZO is in de begroting budget opgenomen.
--

Activiteit	Gerealiseerd 2024
Reguliere controles	21
Hercontroles	7
DIT-controles	6
Evenementen	3
Vragen/klachten	6
Totaal	43

Vuurwerkopslag (Odzob)

Gepland voor 2024

Alle vergunninghouders van opslag van vuurwerk worden gecontroleerd door de Odzob. Deze controles vallen onder de verplichting aan de regionale uitvoeringsdienst over te dragen taken.

Beschikbare middelen

Deze controles worden meegenomen in het werkprogramma van de Odzob.

Activiteit	Gerealiseerd 2024
Controles vuurwerkopslag	0
Hercontroles	0
Handhavingsacties	0
Klachten en meldingen	0
Totaal	0*

* Binnen de gemeente Cranendonck is geen verkooppunt voor vuurwerk. Daardoor hebben er geen controles plaatsgevonden met betrekking tot vuurwerkopslag in 2024.

Milieu – Bedrijven (Odzob)

Gepland voor 2024

De Odzob neemt elke melding activiteitenbesluit of omgevingsvergunning milieu voor de gemeente Cranendonck in behandeling. Het gepland toezicht dat de Odzob namens de gemeente Cranendonck bij (industriële) inrichtingen uitvoert is branchegericht. Dit wil zeggen dat dezelfde type bedrijven in de hele regio in dezelfde periode worden bezocht. Daarnaast voert de Odzob controles uit bij de agrarische bedrijven in onze gemeente en is er ruimte om controles uit te voeren naar aanleiding van meldingen of bestuurlijke prioriteit.

Beschikbare middelen

Binnen de formatie van VTH zijn uren opgenomen voor de coördinatie en de controle van de taken van de Odzob.

Activiteit	Gerealiseerd 2024
Controles	39
Hercontroles	19
Handhavingsacties	3
Klachten en meldingen	127
Milieuvergunningen	8
Meldingen Activiteitenbesluit	37
Bezwaar	3
Beroep	1
Strafrechtelijk (bestuurlijke strafbeschikking/proces-verbaal)	2
Handhavingsverzoek	4
Woo-verzoek	0
Totaal	243

Slopen (Odzob)

Gepland voor 2024

Indien uit de vergunning of de asbestinventarisatie blijkt dat bij het slopen asbest vrijkomt, voert de Odzob steekproefsgewijs een controle uit tijdens de sloopwerkzaamheden. Afhankelijk van de score in de risicomatrix wordt er minimaal bij 1 op de 10 gecontroleerd en maximaal bij elke sanering. Bij elk handhavingsverzoek, melding of klacht met betrekking tot slopen zonder vergunning zal ter plaatse een onderzoek worden uitgevoerd. Vanuit de gemeente worden sloopmeldingen ingeboekt en ter afhandeling aan de Odzob doorgestuurd. Na afhandeling wordt de uitkomst ook ingeboekt in het systeem.

Beschikbare middelen

Inhuur vanuit de Odzob en uren binnen formatie VTH.

Activiteit	Gerealiseerd 2024
<i>Controles sloopvergunningen</i>	23
<i>Hercontroles</i>	0
<i>Handhavingsacties</i>	0
<i>Klachten en meldingen</i>	0
<i>Strafrechtelijke handhavingstrajecten</i>	0
Totaal	23

Bodem (Odzob)

<i>Gepland voor 2024</i> De inzet richt zich op het controleren van bodemverzet werkzaamheden. De meldingen worden actief administratief beoordeeld. Daarnaast wordt er opgetreden naar aanleiding van klachten en meldingen. De werkzaamheden kunnen stilgelegd worden totdat duidelijkheid is verkregen over de status van de locatie, de werkzaamheden en de eventuele verontreiniging en tot de juiste onderzoeken, meldingen en beschikkingen zijn verkregen. De Odzob controleert steekproefsgewijs meldingen administratief in het kader van ketentoezicht. <i>Beschikbare middelen</i> Hiervoor is budget beschikbaar in het werkprogramma van de Odzob.
--

Activiteit	Gerealiseerd 2024
<i>Controles</i>	12
<i>Hercontroles</i>	0
<i>Handhavingsacties</i>	0
<i>Klachten en meldingen</i>	0
<i>Melding Besluit Bodemkwaliteit</i>	65
Totaal	77

Buurtbemiddeling (Lumens)

<i>Gepland voor 2024</i> De buurtbemiddeling wordt uitgevoerd door de welzijnsorganisatie Lumens. Casussen die in 2023 niet zijn afgerond, worden in 2024 verder opgepakt. <i>Beschikbare middelen</i> 29 Budget voor uitbesteding taken Lumens. <i>Gerealiseerd in 2024</i> Er zijn in 2024 in totaal 30 meldingen binnengekomen bij buurtbemiddeling Cranendonck, waarvan 1 melding nog in behandeling is. Van de 30 meldingen zijn er 11 geslaagd, 7 aanmeldingen waren niet bemiddelbaar. 5 inwoners pakte de situatie na aanmelding zelf weer op en 2 aanmeldingen waren niet geschikt voor buurtbemiddeling en zijn terug gemeld aan de verwijzer. 4 meldingen waren alleen consultaties/adviesvragen. <i>Bestede middelen</i> Voor de taken door Lumens is in de begroting budget opgenomen.

Cultuurhistorie en cultureel erfgoed

<i>Toelichting realisatie 2024</i> De welstandsnota zorgde samen met de Monumentenwet en de erfgoedverordeningen voor de kaders waaraan nieuwe initiatieven in de gemeente werden getoetst. Sinds 2024 is dit gewijzigd en zijn deze kaders niet langer in aparte nota's zijn geregeld en is een overgang naar de nieuwe adviescommissies ingezet.

Mede gelet op voorgaand is eind 2023 de Erfgoedverordening gemeente Cranendonck vastgesteld en per 2024 in werking getreden.

Zoals in hoofdstuk 3 weergegeven is het deskundigheidsgebied 'Cultuurhistorie' belegd bij de Odzob. Verzoektaken zoals deze door de Odzob worden uitgevoerd, betroffen in 2024 voornamelijk het beoordelen van archeologische en cultuurhistorische onderzoeken (al dan niet t.b.v. initiatieven). Ook zorgde de Odzob voor ondersteuning op procesmatig vlak, zoals het begeleiden in het traject tot het aanwijzen van een monument. Daarnaast borgde de Odzob dat de erfgoedkaart actueel is.

Ondanks deze verschillende taken, welke door de Odzob uitgevoerd worden, beschikt de gemeente Cranendonck sinds 2023 over een medewerker cultuurhistorie, hetgeen zorgt voor een wisselwerking en werkt als verbindende factor tussen de Odzob en de gemeentelijke organisatie. Hoewel de Odzob ook gemandateerd is tot het houden van toezicht ten aanzien van voorgaand, wordt door de eigen organisatie op dit onderdeel ook toegezien (zie de hiervoor onder 4.1. opgenomen algemene desbetreffende activiteiten).

Met het oog op 2024 wordt ten aanzien van cultuurhistorie en cultureel erfgoed geconcludeerd er sprake was een verbetering en borging.

5. Conclusie

Bij vergunningen was eind 2023 een grote stijging zichtbaar in het aantal vergunningaanvragen onder regime van de Wabo, gelet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024. Vanaf ongeveer het tweede kwartaal van 2024 is een onderverdeling gemaakt voor de vergunningaanvragen onder de Wabo en de Omgevingswet. Hoewel de boeggolf van eind 2023 merkbaar was in 2024 is een groot gedeelte van deze boeggolf weggewerkt. Wel heeft dit enkele maanden tijd gekost waardoor veel vergunningaanvragen met vertraging behandeld zijn. We hebben daarentegen gemerkt dat de doorlooptijd van de vergunningaanvragen onder de Omgevingswet geen vertraging hebben gehad door de boeggolf. Daarnaast zijn er nog geen grote Bopa's behandeld in 2024.

Ondanks vele aanvragen en besluiten is weinig gebruikgemaakt van rechtsbescherming. Wel constateren we dat procedures omvangrijker worden (gemaakt) en langer voortduren.

Ten aanzien toezicht zijn veel zaken gelijk gebleven ten opzichte van andere jaren. Wel heeft de GVL-locatie in Budel (AZC) meer capaciteit gekost dan voorzien, hetgeen voorkomt uit het feit dat in 2024 door verschillende ketenpartners verzocht is om extra toezicht. Hier is gehoor aan gegeven.

Ten aanzien van WKB is gebleken dat, ondanks de hoge verwachtingen, er nog geen meldingen zijn gedaan en daarmee toezicht ook uitbleef.

Door handhaving zijn verschillende juridische procedures behandeld in navolging van ingekomen handhavingsverzoeken en meldingen. Niet alle handhavingstrajecten zijn afgerond in 2024; dit betekent dat deze trajecten worden voortgezet in 2025.

Vanuit de samenwerkingspartners zijn in 2024 geen bijzonderheden geconstateerd.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden in 2024 is gebruik gemaakt van de gemeentelijke VTH-formatie en daar waar nodig is capaciteit ingehuurd. Daarnaast zijn taken uitgevoerd door de Odzob en de VRBZO.